

Simon koulun ja lukion

OPPILAS- ja OPISKELIJAHUOL- TOSUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Oppilas- ja opiskeluhoolto	3
1.1	Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen.....	6
1.2	Oppilas-/opiskelijahuoltokertomusten laatiminen ja säilytys	7
2.	Oppilashuollon ryhmät Simon koulussa ja lukiossa	8
2.1	Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmän tehtävät.....	9
2.2	Lukuvuoden 2022-2023 lukuvuoden tavoitteet sekä toimenpiteet	10
2.3	Simon koulun ja Simon lukion oppilashuoltopalvelut.....	11
3.	Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	13
4.	Oppilaan ohjaus.....	16
4.1	Tehostettu opinto-ohjaus lisätään	17
5.	Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuuden.....	17
	sekä kouluuyhteisön hyvinvoinnin tarkastukset.....	17
6.	Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen liite.....	18
7.	Tapaturmat	19
8.	Tupakkatuotteet ja päihteet	20
9.	Suunnitelma kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteiden varalle	21
9.1	Kiusaamiseen puuttuminen ja sen ennaltaehkäisy Simon koulussa.....	22
9.2	Simon lukion suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	23
10.	Väkivalta- ja häirintätilanteet	24
10.1	Väkivallan muodot.....	24
10.2	Väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisy	26
10.3	Valvonta.....	26
10.4	Väkivallan tunnistaminen	27
11.	Kurinpito	28

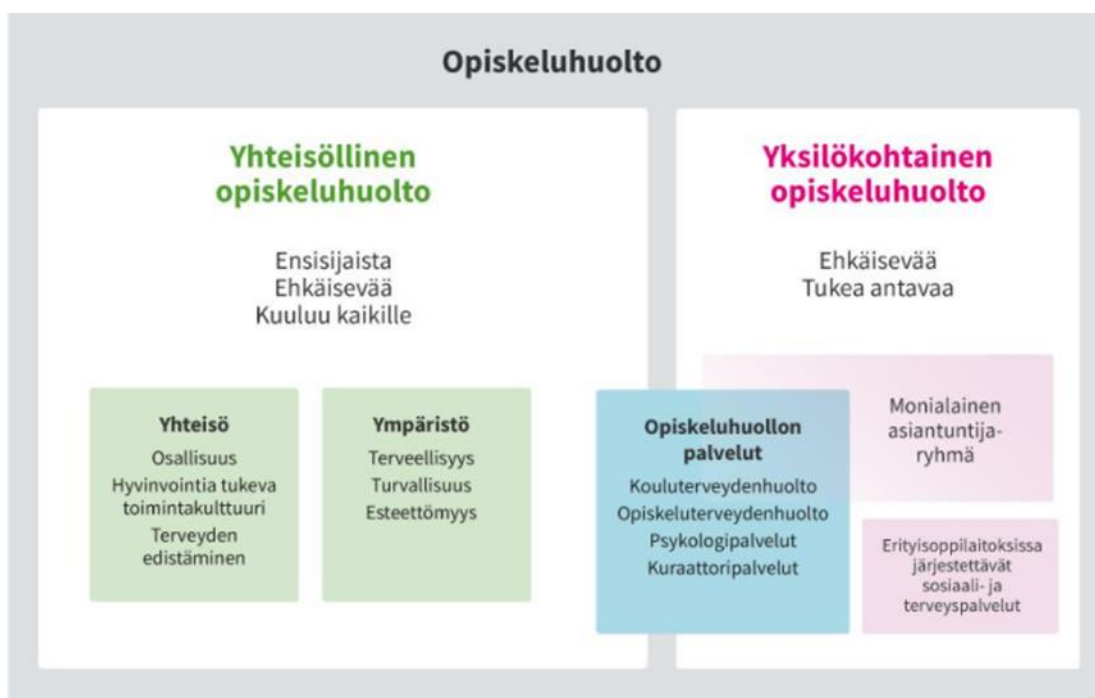
Tämä Oppilas- ja opiskeluhoitosuunnitelma toimii Simon koulun ja Simon lukion yhteisenä opiskeluhoitosuunnitelmana ja se täydentää Simon koulun ja Simon lukion opetussuunnitelmia opiskelijahuollon osalta. Suunnitelma tarkistetaan lukuvuosittain oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmässä. Koulun opetushenkilöstö perehdytetään suunnitelmaan lukuvuoden alussa henkilökunnan kokouksessa. Suunnitelma on saatavilla sähköisessä muodossa Simon koulun oppilashuollon kansiossa Teamsissä sekä Simon lukion Pedanetissä. Suunnitelmasta on myös saatavilla paperiversio, joka löytyy henkilökunnan huoneesta. Oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelma on jaettuna myös Wilmassa huoltajille ja oppilaille.

1. Oppilas- ja opiskeluhoito

Oppilas- ja opiskelijahuolto kuuluu kuntien lasten ja nuorten hyvinvointipalvelukokonaisuuteen yhtenä tärkeänä osana kyseistä palveluverkostoa. Oppilas- ja opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaan oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä. Oppilas- ja opiskelijahuollon tavoitteena on oppimisen esteiden, oppimisvaikeuksien sekä koulunkäyntiin liittyvien muiden ongelmien ehkäiseminen, tunnistaminen, lieventäminen ja poistaminen. Monialainen verkostoyhteistyö ja palveluiden joustavuus ovat myös toimivan oppilashuollon lähtökohtana. Oppilas- ja opiskelijahuolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tässä suunnitelmassa käytetään oppilas- ja opiskelijahuollon yhteisenä nimityksenä oppilashuolto ja osin opiskeluhoito.

Koulu laatii joka lukuvuosi oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelman, ja sen laatimisessa määrittellään oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointityön tavoitteet alkavalle lukuvuodelle. Tavoitteiden asettamisessa hyödynnetään valtakunnallisia ja kuntakohtaisia ohjeistuksia sekä linjauksia sekä mm. koulu- ja kuntakohtaisia kouluterveyskyselyn tuloksia ja muuta tietoa, jota on saatavilla kouluyhteisön hyvinvoinnista.

Opiskeluhoito jaetaan **yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon**. Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja ennaltaehkäiseviä toimia, joilla edistetään opiskelijoiden ja koko kouluyhteisön hyvinvointia, terveyttä, ja osallisuutta. Kouluyhteisön hyvinvointia sekä kouluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta edistetään ja seurataan jatkuvasti, ja niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa. (Hietala-Peltola, 2018,7-10; Perälä ym. 2015, 26.) Yksilökohtainen oppilashuolto koostuu kouluterveydenhuollon palveluista, psykologi- ja kuraattoripalveluista sekä monialaisen asiantuntijaryhmän tuesta. Yksilökohtaisen oppilashuollon tarkoituksena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. (Hietanen-Peltola ym. 2018, 9-10; Perälä ym, 2015,26.)

Kuva 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus (THL, Opiskeluhoolto, 2021)

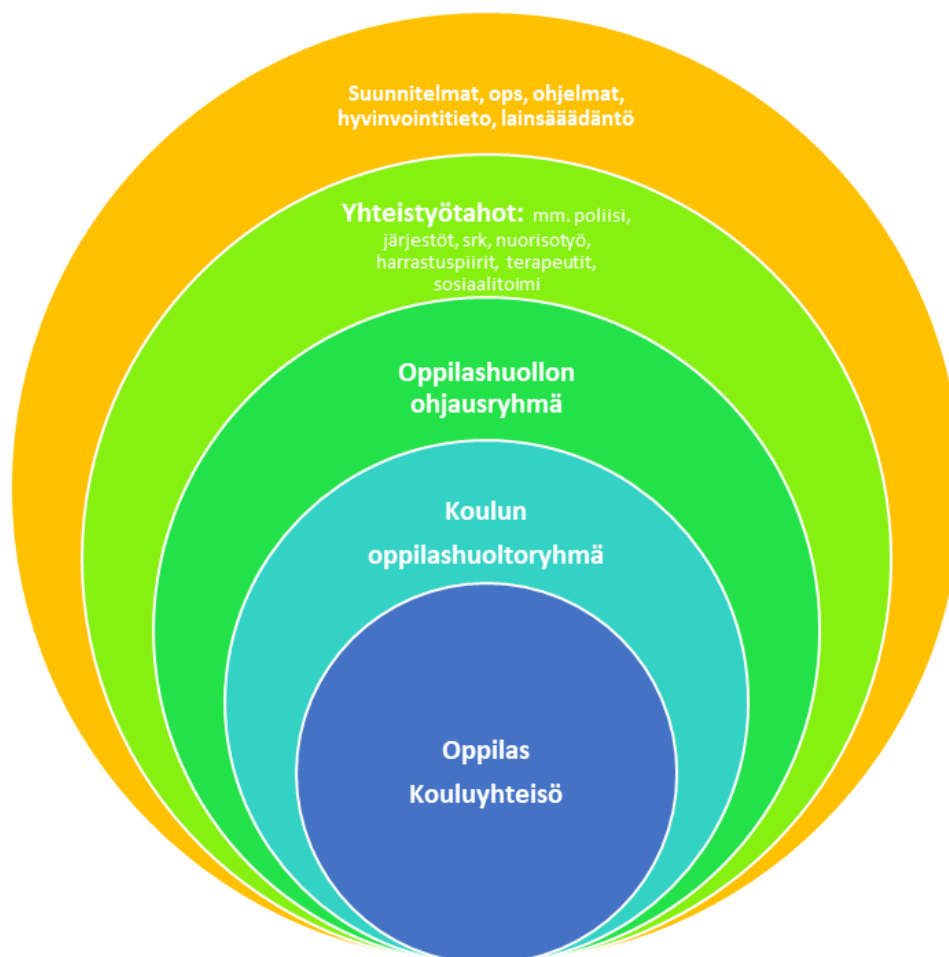
Yhteisöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitoksessa edistetään koululaisten oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä oppilashuoltoa toteuttavat kaikki koulussa työskentelevät henkilöt. Oppilashuollon keskiössä ovat oppilas ja kuten yhteisöllisen oppilashuoltotyön tavoitteena on, myös koko kouluyhteisö. Lasten ja nuorten hyvinvointityössä kuten oppilashuollossa korostetaan oppilaan osallisuutta. Heidät otetaan mukaan etsimään keinoja parantaa hyvinvointia koulussa ja kehittämään yhteisöllisiä toimintatapoja. (Leinonen ym. 2021; Hietanen-Peltola, 2018, 13) Yhteisölliseen oppilashuoltotyön toteuttamiseen oppilaat osallistuvat mm. oppilaskuntatyön kautta. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä huoltajien sekä lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Oppilashuolto tuo kouluun yhteenkuuluvuutta, huolenpitoa ja avointa vuorovaikutusta.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

- Oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa
- Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen

Huoltajien näkemyksiä kartoitetaan opettajien ja huoltajien välisissä palavereissa, luokkien vanhempainilloissa ja arkiviestinnässä. Huoltaja voi osallistua yhteisöllisen oppilashuoltotyön

suunnitteluun ja toteuttamiseen vanhempainyhdistyksen tai luokkatoiminnan kautta. Vanhempainyhdistyksen mielipiteitä ja näkemyksiä kysytään esim. järjestyssääntöjä laadittaessa, opetussuunnitelmatyössä ja oppilashuoltoa suunniteltaessa. Vanhempainyhdistyksen edustaja osallistuu tarvittaessa oppilashuoltoryhmän palaveriin.

Kuva 2. Oppilashuollon ekosysteemi

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta tai tiettyä oppilasryhmää koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä koulun arjessa että oppilashuollon tuen rakentamisessa. Oppilashuoltopalvelu perustuu vapaaehtoisuuteen.

Koulun monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaisesti yksittäisen opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Oppilashuoltotyö voi käynnistyä oppilaan, huoltajan tai koulun työntekijän ilmaiseman huolen perusteella.

Yksilökohtaiseen oppilashuoltoon kuuluva asian käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Ellei opiskelijalla ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, suostumuksen antaa huoltaja. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä.

Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisussa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäisellä ja vajaavaltaisella on oikeus kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaa osallistumasta itseään koskevan asian käsittelyyn ja saamasta häntä koskevia tietoja painavasta syystä, jos se ei ole selvästi vastoin hänen etuaan. Arvion edun vastaisuudesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluja.

Asiantuntijaryhmän jäsenillä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus pyytää neuvoa ja saada tietoa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta sellaisissa oppilaan asioissa, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi. On luvallista antaa tietoja, jotka ovat välttämättömiä virka-aputehtävän, toimeksiannon tai omaan lukuun muutoin suoritettavan tehtävän suorittamiseksi. Annettujen tietojen salassapidosta ja suojaamisesta on varmistuttava asianmukaisesti.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon rekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Opetuksen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.

1.1 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen

Kun huoli herää oppilaan tai opiskelijanhyvinvoinnista tai koulunkäynnistä, ota huoli puheeksi matalalla kynnyksellä. Asiasta on hyvä jutella suoraan oppilaan kanssa. Asiasta konsultoidaan oppilashuollon henkilöä sekä ollaan yhteydessä oppilaan huoltajaan. Oppilashuollon

asiantuntijaryhmä on syytä koota mahdollisimman matalalla kynnyksellä. Asiantuntijaryhmään kutsutaan oppilashuollon toimijoita, jotka liittyvät huolen selvittämiseen. Asiantuntijoiden osallistuminen palaveriin sovitaan yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa, sillä oppilashuoltolain mukaan huoltaja ja oppilas antavat suostumuksensa ryhmän kokoonpanolle ja asian käsittelylle. Oppilashuolto perustuu vapaaehtoisuuteen. Mikäli tämä vapaaehtoisuus on esteenä asian käsittelylle, konsultoidaan asiassa lastensuojelun sosiaalityöntekijää.

- Oppilaan/opiskelijan kanssa keskustelu
- Oppilashuollon asiantuntijan konsultointi anonymisti, asian yksilöinti
- Vastuuhenkilön nimeäminen (luokanvalvoja, luokanopettaja, ryhmänohjaaja tai joku muu)
- Oppilashuollon asiantuntijaryhmän kokoaminen, oppilaan/opiskelijan ja huoltajan suostumus
- Vastuuhenkilö kirjaa oppilashuoltokertomuksen ja toimittaa sen oppilashuoltorekisteriin koulun arkistoon. Sovitaan jatkosta.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluja. Opiskelija voi alaikäisenäkin kieltää huoltajaansa osallistumasta häntä koskevan opiskeluhoollon asian käsittelyyn ja tietojen saantiin. Edellytyksenä on, ettei se ole selvästi opiskelijan edun vastaista. Tilanteessa otetaan huomioon opiskelijan ikä, kehitystaso ja muut henkilökohtaiset ominaisuudet sekä asian laatu. Itsenäinen asiakkuus ei siis riipu suoraan iästä, vaan tulee arvioida tapauskohtaisesti. Silloinkin, kun opiskelija on jo itse kykenevä tekemään päätöksiä, hänen suostumuksellaan voidaan tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa. Huoltajien mukanaolo on usein tärkeä tuki opiskelijalle. Arvio opiskelijan kypsydestä tarvitaan silloin, kun opiskelija asiaa tiedusteltaessa kieltää yhteistyön huoltajien kanssa. Käytännössä asia on ajankohtainen aina toisen asteen opinnoissa, useimmiten yläluokilla ja joskus jo alakoulussakin. Arvion opiskelijan kypsydestä ja siitä, olisiko tietojen ja osallistumisen kieltäminen huoltajalta selvästi vastoin alaikäisen opiskelijan etua, tekee opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö eli käytännössä kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja tai lääkäri. Tehty arvio ja sen loppupäätelmä kirjataan kyseisen ammattilaisen asiakas- tai potilaskertomukseen. (Perälä ym. 2015, 99) MUOKATTAVA KPL.

1.2 Oppilas-/opiskelijahuoltokertomusten laatiminen ja säilytys

Kun yksittäisen opiskelijan opiskeluhoollon asiaa käsitellään monialaisessa asiantuntijaryhmässä, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava tarpeelliset tiedot opiskeluhoollon kertomukseen. Oppilashuoltokertomuksen kansilehteen kirjataan asiantuntijaryhmään osallistuvat jäsenet. Ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan ja oppilaan hyväksyntään. Tämän vuoksi

huoltajalta ja oppilaalta pyydetään allekirjoitus suostumukseen. Kertomus säilytetään muovitaskussa oppilashuollon kansiossa arkistokaapissa.

Oppilashuoltokertomuksen laadinta:

Oppilashuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan:

Suostumus kansilehti:

- Asiantuntijaryhmän jäsenet
- Huoltajan ja oppilaan allekirjoitus

Kertomus:

- nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin
- vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- asian aihe ja vireillepanija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimet
- tiedot asian käsittelystä opiskeluhuoltoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutetut toimet
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

(lomake ja suostumus, liite 1.)

2. Oppilashuollon ryhmät Simon koulussa ja lukiossa

Simon kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmä Ryhmään kuuluvat sivistystoimenjohtaja, hyvinvointikoordinaattori, koulupsykologi, kuraattori sekä kouluterveydenhoitaja. Ohjausryhmä vastaa kunnan oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmä linjaa yhteiset tavoitteet toteuttamalleen opiskeluhuollon toiminnalle ja tukee yhteisten tavoitteiden saavuttamista ja yhtenäisten toimintatapojen omaksumista. Ohjausryhmä suunnittelee, kehittää ja arvioi vastuulleen kuuluvaa kunnan opiskeluhuoltoa sekä ohjaa oppilaitoskohtaisten opiskeluhuoltoryhmien toimintaa oppilaitoksissa. Opiskeluhuollon ohjausryhmä laatii vastuulleen kuuluvan opiskeluhuollon osuuden kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Simon koulun oppilashuoltoryhmä/ Simon lukion opiskeluhuoltoryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä on monialainen, ja siinä tulee olla oppilaitoksen johtoa ja henkilöstön edustajia, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja ja lääkäri, psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä opiskelijoiden ja huoltajien edustaja. Lisäksi ryhmään voi kuulua muiden kunnan toimialojen ja viranomaisten sekä järjestöjen ja seurakunnan edustajia. Koulukohtainen opiskeluhuoltoryhmä vastaa koulun opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista oppilashuollon ohjausryhmän linjausten mukaisesti. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Ryhmäideoi lukuvuosittain esimerkiksi koulun hyvinvointiin, osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen liittyvän teeman ja antaa kehittämistehtäviä luokkien valmisteltavaksi ja toteutettavaksi.

Oppilas-/opiskelijahuoltoryhmän kokoonpano 2022-2023:

Hanna Tikka, rehtori / Sari Hekkanen-Olervo, lukio
 Marja Kukkonen, apulaisrehtori / Pauliina Niva- Jaukkuri, apulaisrehtori
 Katja Torvinen, lukion apulaisrehtori
 Susanna Klementtinen, kouluterveydenhoitaja
 Katja Enbuske, vastaava koulukuraattori
 Veera Hooli, erityisopettaja
 Tanja Nousiainen, erityisopettaja
 Tarja Leskinen, erityisluokanopettaja
 Virva Kokko, erityisopettaja
 Maria Thomasson, psykiatrinen sairaanhoitaja
 Heli Kinnunen, psykiatrinen sairaanhoitaja
 Margit Lamsijärvi, etsivä nuorisotyöntekijä
 Anna Suutari, psykologi
 Niina Joki, koululääkäri
 Terhi Mursu, kouluterveydenhoitaja
 Henni Vartiainen, vapaa-aikaohjaaja
 Virpi Rajaniemi, nuorisotyönohjaaja
 Mia Palokangas, varhaiskasvatuksen erityisopettaja
 Matti Autio, sosiaalityöntekijä
 Vanhempainyhdistyksen puheenjohtaja

2.1 Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmän tehtävät

- Oppilashuoltoryhmä laatii oppilashuoltosuunnitelman ja päivittää sen vuosittain syysluku-kauden aikana

- Seuraa, arvioi ja kehittää koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia
- Vahvistaa koulun myönteistä oppimis- ja työskentelyilmapiiriä
- Vuosittain järjestetään teematyöskentelyä. Teemat voidaan nivota MOK-kokonaisuuksiin ja teemapäiviin
- Edistää oppilaiden osallisuutta koulun toimintakulttuurissa
- Kehittää koulun ja kodin välistä yhteistyötä
- Huolehtii koulu yhteisön osallistumisesta seuraaviin tarkastuksiin:
  - Koulu yhteisön ja opiskelu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus
  - Meri-Lapin ympäristöpalvelut
  - Työterveyshuollon työpaikkaselvitys / työterveyshuolto
  - Työsuojelutarkastus / AVI

Oppilashuoltoryhmä kokoontuu tehtävän mukaan ohjautuen noin neljä kertaa vuodessa. Koulun oppilashuoltoryhmä seuraa oppilashuoltosuunnitelman toteutumista. Koulut ja oppilashuoltopalveluita tarjoavat tahot toimittavat oppilaiden hyvinvointiin liittyvien kyselyjen ja selvitysten tulokset oppilashuoltoryhmälle aina tuloksia saatuaan. Tällaisia kyselyjä ovat mm. vuosittainen hyvinvointikysely, laajojen terveystarkastusten yhteenvedot, kouluterveyskyselyt ja muut koulussa tehdyt oppilaiden hyvinvointiin liittyvät selvitykset.

Oppilashuoltoryhmä käsittelee saatuja tuloksia säännöllisissä palaverissaan ja päättää toimenpiteistä, kuten keskeisistä tuloksista tiedottamisesta oppilaille, huoltajille ja muille yhteistyötahoille. Oppilashuoltoryhmä hyödyntää saatuja tietoja koulujen oppilashuollon kehittämisessä.

2.2 Lukuvuoden 2022-2023 lukuvuoden tavoitteet sekä toimenpiteet

Oppilashuollon kokonaistarve

Simon koulussa on lukuvuonna 2022-2023 196 oppilasta

Simon lukiossa on lukuvuonna 2022-2023 56 opiskelijaa

Tavoitteena on yhteisöllisyyden ja osallisuuden parantaminen sekä tätä myötä kiusaamisen ehkäiseminen. Oppilashuoltoryhmä, kehittämistyöryhmä ja oppilaskunta laativat yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet. Tavoitteena on hyvät käytöstavat, positiivinen ilmapiiri sekä yhdessä tekemisen ilo.

Tavoitteena on myös vahvistaa oppilaiden sekä opiskelijoiden kouluruokailua. Kouluterveyskyselyn mukaan yhä useampi jättää kouluruuan väliin ja aamupala jää syömättä. Myös ruokailussa korostetaan hyviä käytöstapoja.

Tavoitteet nivotaan monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin sekä teemapäiviin.

Koulumme keskeinen toimintaperiaate on kokonaisvaltainen huolenpito oppilaasta myönteisten kasvu- ja opiskeluolosuhteiden turvaamisen kautta. Koulu pyrkii huolehtimaan oppilaasta yhdessä kodin ja eri viranomaistahojen kanssa. Oppilashuolto on pääosin kasvatus- ja opetus-työhön sisäänrakennettua toimintaa. Oppilashuollon suunnittelu ja toteutus täsmentyy kun-kin oppilaan kohdalla ja tukiverkosto rakennetaan tarpeen mukaan. Keskeistä toiminnassa on ennakkointi ja mahdollisimman varhainen tuen tarjoaminen. Toimiva oppilashuolto lisää kaikkien koulussa opiskelevien ja työskentelevien turvallisuutta ja ehkäisee sekä syrjäytymistä että työuupumusta.

2.3 Simon koulun ja Simon lukion oppilashuoltopalvelut

Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla. Psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa eli viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta tai kiireellisissä tapauksissa seuraavana päivänä. Kouluterveydenhoitajalle oppilas pääsee ilman ajanvarausta terveydenhoitajan ollessa koulussa paikalla. Muina aikoina otetaan akuuteissa tilanteissa yhteyttä terveystieteiden keskukseseen.

Kouluterveydenhoitaja

Susanna Klemettinen (sij. Terhi Mursu 31.11.2022 asti)

puh. 0405727241

Tavattavissa ma, ti, to ja pe Simon koululla ja Simon lukiossa, ke Maksniemessä

Koululääkäri

Niina Joki

Koululääkäri on tavattavissa koululla maanantaisin ajanvarauksella. Ajanvaraus koululääkärille kouluterveydenhoitajan kautta.

Koulupsykologi

Anna Suutari

puh. 040 716 7407

Tavattavissa keskiviikkoisin Simon koululla ja Simon lukiolla, tiistaisin Simon perhepalveluissa ja ajanvarauksella Maksniemen koululla.

Koulupsykologi on psyykkisen kehityksen ja kasvun sekä mielenterveyden asiantuntija, jonka työn tavoitteena on edistää oppilaan hyvinvointia, oppimista ja koulunkäyntiä. Koulupsykologi antaa matalan kynnyksen ohjausta, neuvontaa ja keskusteluapua yksittäisille oppilaille ja vanhemmille, sekä konsultaatiota ja neuvontaa opettajille. Tarvittaessa koulupsykologi voi myös arvioida ja tutkia oppilaan oppimisen, keskittymisen, motivaation, käyttäytymisen ja tunne-elämän pulmia hyödyntämällä erilaisia tutkimusmenetelmiä, kuten haastatteluita,

havainnointia, kyselylomakkeita sekä psykologisia testejä. Tutkimusten tuloksia voidaan hyödyntää oppilaan koulunkäynnin tukitoimien suunnittelussa ja kuntoutuksen järjestämisessä. Oppilaat, vanhemmat ja opettajat voivat olla yhteydessä koulupsykologiin puhelimitse tai Wilman kautta.

Koulukurattori

Katja Enbuske

p.0505917398

Katja.enbuske@lapha.fi

Koulukuraattori on tavattavissa koululla tiistaisin ja torstaisin.

Koulukuraattoriin voi ottaa yhteyttä Wilman kautta, puhelimitse tai sähköpostilla. Kuraattori kartoittaa tuen tarvetta sekä tarjoaa tuki- ja ohjauskeskusteluja koulunkäyntiin, opiskeluun, käyttäytymiseen, sosiaalisiin suhteisiin, tunne-elämään, perhetilanteeseen ja vapaa-aikaan liittyvissä asioissa.

Muut yhteistyötahot:

Psykiatriset sairaanhoitajat:

Maria Thomasson **040 5345220** ja Heli Kinnunen **040 5338485**

Vastaanotto kirjaston yläkerrassa

Sosiaalityöntekijä:

Matti Autio 0504331416

Nuorisotyö:

Henni Vartiainen, nuorisotyönohjaaja

Margit Lamsijärvi, etsivä nuorisotyöntekijä

Tavattavissa koululla maanantaisin

Srk:

Virpi Rajaniemi, nuorisotyönohjaaja

puh:040 3580690

Poliisi:

ennaltaestava.lappi@poliisi.fi

Maria Heikkinen 029-5466122

Tieto ankkuritoiminnasta, Henni Vartiainen

3. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto on tarkoitettu peruskoululaisille ja heidän perheilleen. Se on lakisääteistä ja maksutonta perusterveydenhuollon ehkäisevää palvelua, jota on saatavilla pääsääntöisesti koulupäivien aikana koululta. Lukio-opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää, lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon kuuluu

- oppilaan ja opiskelijan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- Perusopetuksen vuosiluokittainen oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen;
- oppilaan sekä opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen, tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto.
- kouluympäristön sekä oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein
- oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset
- Perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelut mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto;
- opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät lukion opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti

Määräaikaiset terveystarkastukset ja terveysneuvonta

Perusopetuksessa koko ikäluokan kattavat terveystarkastukset muodostavat kouluterveydenhuollon toiminnan rungon ja mahdollistavat jokaisen oppilaan ja hänen perheensä tapaamisen. Tarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti oppilaan fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa suhteessa ikään ja kehitysvaiheeseen ja pyritään löytämään mahdolliset sairaudet sekä terveyttä ja hyvinvointia uhkaavat tekijät. Kouluterveydenhuollon henkilöstö on avainasemassa ongelmien varhaisessa havaitsemisessa ja tuen tarjoamisessa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat vuosittaiset terveystarkastukset, joista 1., 5. ja 8. luokan terveystarkastukset ovat laajoja. Terveystarkastukseen sisältyy aina yksilöllinen terveysneuvonta. Lukio lukion ja

opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Laajat terveystarkastukset

Laajassa terveystarkastuksessa kouluterveydenhoitaja ja lääkäri arvioivat yhdessä oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi aina myös koko perheen hyvinvointia ja vanhemmat kutsutaan mukaan. Tarkastukseen sisältyy vanhempien ja oppilaan haastattelut sekä opettajan arvio oppilaan selviytymisestä koulussa ja tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa. Terveyden edistämisen lisäksi tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oppilaan ja hänen perheensä erityisen tuen tarpeet ja järjestää tarvittava tuki sekä seurata tilanteen edistymistä yhdessä laaditun suunnitelman mukaisesti.

Terveystarkastuksia tehdään myös yksilöllisen tarpeen mukaan myös muina ajankohtina, esim. koulun uusille oppilaille. Tarkastuksista poisjäävien tuen tarve selvitetään, koska tiedetään, että tarkastuksista poisjääneiden riski syrjäytymiseen on suurempi kuin niihin osallistuneilla. Tuen tarvetta voidaan selvittää esimerkiksi ottamalla yhteyttä perheeseen tai järjestämällä kotikäynti. Terveystarkastusten lisäksi kouluterveydenhuollossa tavataan asiakkaita yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Kouluterveydenhuollon tärkeä työmuoto ovat avoimet vastaanotot, joille oppilaat voivat tulla aikaa varaamatta keskustelemaan oireistaan ja mieltään vaivaavista asioista. Terveystarkastuksissa kerätään anonyymiä tietoa luokan ja koulun hyvinvointitilanteesta. Tätä tietoa hyödynnetään oppilashuollon yhteisöllisten toimenpiteiden suunnitteluun, oppilashuollon toimintasuunnitelman laadintaan ja kuntatason suunnittelutyöhön.

Oppilaan terveydentilan huomioiminen

- **Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa**

Kouluterveydenhuoltoon ja koululääkäritoimintaan kuuluu ensiapu koulutapaturmissa ja ensihoito-ohjeet sairastuneille, ei siis varsinainen sairaudenhoito. Sairaudenhoidolliset asiat kuuluvat huoltajan vastuulle.

Lääkehoidon järjestäminen koulussa

Lääkehoidon toteuttaminen koulussa perustuu oppilaan ja hänen huoltajiensa sekä lääkehoitoa toteuttavan työntekijän ja toimintayksikön johdon väliseen yhteiseen sopimukseen. Tyyppillinen pidempiaikainen lääkitystarve on esimerkiksi diabeetikon lääkityksen järjestäminen. Tavallisia ovat myös ensiapuun tarkoitetut lääkitykset esimerkiksi vaikeasti allergisilla oppilaille, astmaatikoilla tai epileptikoilla.

Kouluja sekä koululaisille järjestettävää aamu- ja iltapäivätoimintaa voidaan pitää niin sanottuina lääkehoidon epätyypillisinä alueina. Näillä epätyypillisillä alueilla lääkehoitoa toteuttavat usein lääkehoitoon kouluttamattomat henkilöt. Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut valtakunnalliset ohjeet (STM 2005) lääkehoidon toteuttamisesta erilaisissa toimintaympäristöissä.

Ennen suostumuksensa antamista lääkehoitoon ryhtyvälle työntekijälle ja hänen esimiehelleen tulee selvittää lääkitsemiseen liittyvät vastuut ja velvollisuudet. Lääkitsemiseen, silloin kun se on työnantajan hyväksymää toimintaa, liittyvä vastuu ja mahdolliset vahingonkorvauskysymykset ratkaistaan samoin periaattein kuin koulutyössä yleensäkin.

Koulutus lääkehoitoon

Opetusministeriö ei määrittele työntekijöiden lääkehoitoon osallistumista eikä työntekijöitä voida siihen velvoittaa. Yhteistyön merkitys lääkehoidon koulutuksen saaneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden kanssa korostuu erityisesti lääkehoitoa toteuttavilla epätyypillisillä alueilla.

Lääkehoitoon kouluttamaton henkilöstö voi osallistua luonnollista tietä annettavan ja ihon alle pistettävän lääkehoidon toteuttamiseen yksittäistapauksissa tai tilannekohtaisesti harkinnan ja riittävän lisäkoulutuksen jälkeen. Koulutuksen antaa laillistettu kyseiseen sairauteen erikoistunut terveydenhuollon ammattihenkilö ja kirjallisen luvan terveydenhuollon toiminnasta vastaava lääkäri. Diabeetikolapsen hoitoon osallistuville pistosopetuksen ja kirjallisen pistosluvan antaa yleensä erikoissairaanhoidon diabeteshoitaja.

Kouluterveydenhoitaja tarkistaa vuosittain ensiapukaappien sisällön ja täydentää tarvittaessa. Kouluterveydenhoitajalla on omassa varastossa joitakin ilman reseptiä myytäviä lääkkeitä.

Erityisruokavalio

Koulun varsinaisesta ruokavaliosta poikkeavaa ruokaa voidaan tarjota joko terveydellisistä, eettisistä tai uskonnollisista syistä. Eettisistä ja uskonnollisista syistä tarvittavat erityisruokavaliot toteutetaan huoltajan ilmoituksen perusteella. Asiantuntijan eli lääkärin, ravitsemusterapeutin tai terveydenhoitajan antama lausunto on välttämätön silloin, kun tarvitaan ruokavalio sairauden hoitoon tai terveydellisen syyn johdosta. Oppilaan kanssa työskentelevien on tärkeä olla tietoisia allergiasta, varsinkin jos allergeenille altistuminen aiheuttaa välittömiä oireita tai ensiavun tarvetta.

4. Oppilaan ohjaus

Perusopetuksessa toteutettavan ohjauksen ja oppilashuoltotyön yksi tärkeimmistä tavoitteista on tukea niitä oppilaita, joilla on opiskelussaan vaikeuksia ja jotka ovat jostakin syystä vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle. Ohjauksen ja oppilashuoltotyön avulla lisätään hyvinvointia koulussa, edistetään koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata oppilasta opiskelussa ja auttaa häntä opiskelutaitojen kehittämisessä. Näin pyritään ennaltaehkäisemään opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä ja huolehtimaan tuen saamisesta koko opintopolun ja nivelvaiheiden ajan. Oppilaiden persoonallisen kasvun, kehityksen, osallisuuden ja kuulluksi tulemisen tukeminen on jokaisen koulun aikuisen tehtävä.

Lukuvuoden mittaan järjestetään henkilökohtaisia vanhempaintapaamisia, vanhempainiltoja ja muita tapaamisia, jossa opettaja käy huoltajan kanssa läpi oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyviä kysymyksiä. Oppilaille ja huoltajille annetaan ohjausta ja tietoa perusopetuksen työtavoista, valintamahdollisuuksista ja niiden merkityksestä tulevaisuudelle. Huoltajille selvitetään myös, kuinka ohjaus on koulussa järjestetty sekä miten opiskeluun, oppilashuoltoon ja tukipalveluihin liittyvät asiat on koulussa hoidettu.

Kouluissamme ohjauksesta vastaa vuosiluokilla 1-6 luokanopettaja tai erityisluokanopettaja ja vuosiluokilla 7-9 opinto-ohjaaja. TET: 7,8,9 Päättävien luokkien työelämään tutustuminen ja muiden luokkien koulun sisäiseen työelämään tutustuminen järjestetään vuosittain työsuunnitelmassa tai henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määritellyllä tavalla. Lisäksi eri oppiaineiden opetussuunnitelmien sisältöihin kuuluu yrittäjyyteen, työelämän vaatimuksiin ja taitojen opettamiseen liittyviä asioita.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää nivelvaiheisiin, kun oppilas siirtyy kouluasteelta toiselle, sillä tuen tulee jatkua yhtenäisesti koko perusopetuksen ajan ja vielä siirryttäessä toiselle asteelle. Tämä antaa oppilaalle henkistä ja sosiaalista tukea ja varmuutta uudessa tilanteessa. Nivelvaiheessa on tärkeätä, että tarpeellinen tieto siirtyy uuteen oppilaitokseen ja oppilas voi aloittaa uudessa koulussa sujuvasti.

Siirtyminen esikoulusta 1. luokalle: Oppilaaksi ilmoittautuminen ja oppilaaksi ottaminen on helmikuussa. Huoltaja ilmoittaa lapsensa kouluun.

Kevään esioppilashuoltopalaverissa valmistellaan erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevien lasten siirtymistä koulun puolelle. Varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäksi palaverissa on mukana myös tuleva luokanopettaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja ja tarvittaessa muita asiantuntijoita.

Toukokuussa on tulevien ekaluokkalaisten kouluun tutustumispäivä. Vanhempainilta pidetään koulun alettua syksyllä. Varhaiskasvatuksen opettaja on ekaluokkalaisten mukana ensimmäisinä koulupäivinä.

Simon koulun pienluokille tulevilla koulutulokkailla on yleensä 11-vuotinen oppivelvollisuus, jonka alkaessa koulun edustaja osallistuu lapsen koulupolun suunnitteluun. Kouluun tullaan lastenneuvolan ja lääkärin tutkimusten, asiantuntijoiden lausuntojen, ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan suositusten ja erityisluokanopettajien asiantuntemuksen perusteella. 5-6 -vuotiaat käyvät yksilöllisesti tutustumisjaksolla koulussa kevään aikana, jolloin erityisluokanopettaja mahdollisesti tekee vielä testauksia ja lopullinen koulu- tai luokkasijoitus selviää.

Alakoulusta yläkouluun: Kuudennen luokan opettaja, erityisopettajat ja oppilaanohjaaja tekevät yhteistyötä luokkien muodostamisessa ja pitävät tiedonsiirtopalaverin. Erityisen ja tehostetun tuen piirissä olevien oppilaiden tiedonsiirtoon kiinnitetään erityistä huomiota. Kaikille kuudesluokkalaisille järjestetään yhteinen tutustumispäivä yläkoululla.

Yläkoulusta toiselle asteelle: Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla opinto-ohjaaja esittelee erilaisia jatko-opintovaihtoehtoja ja oppilaat tutustuvat toisen asteen opintoihin. OPO Tavoitteena on löytää jokaiselle mieleinen ja realistinen jatkokoulutuspaikka, josta on tehdään siirtymäsuunnitelma toista astetta varten yhteistyössä huoltajan kanssa.

4.1 Tehostettu opinto-ohjaus lisätään

Opinto-ohjaaja Katja Torvinen

kriteerit, milloin tehostettua opoa saa. Ks. Lautakunnan päätös

5. Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastukset

Kouluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta sekä koulu yhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa, joiden tavoitteena on turvata oppilaille turvallinen, terveellinen sekä oppimista ja kasvua tukeva toimintaympäristö. Tarkastusten tavoitteena on myös turvata henkilöstölle turvalliset ja terveelliset työolosuhteet. Tarkastuksessa huomioidaan sekä fyysiset, sosiaaliset että psyykkiset tekijät. Koululla on päivitettyinä vaarojen arviointia, kemiallisia aineita ja räjähdysvaarallanteita koskevat asiakirjat, jotka ovat myös tarkastajien luettavissa. On tärkeitä, että huoltajilta on edustaja tarkastuksissa ja ennakoivissa toimenpiteissä, koska heidän kauttaan saadaan arvokasta tietoa turvallisesta ja terveellisestä oppimisympäristöstä.

- **Koulu yhteisön ja opiskelu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus**

Tarkastuksen suorittaa Meri-Lapin ympäristöpalvelut / Ympäristövalvonta

(Tarkastuksen perusteet: Vna 338/2011, neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta, 12§, terveydenhuoltolaki 1326/2010, 16§, terveydensuojelulaki 763/1994, 4a§)

Tarkastukseen osallistuvat: tekninen virasto, kouluterveydenhuolto, työterveys- huolto, työsuojeluvaltuutettu, koulun rehtori/johtaja, koulun henkilöstön edustaja, vanhempien edustaja tai oppilasedustaja.

➤ **Työterveyshuollon työpaikkaselvitys**

Tarkastuksen suorittaa työterveyshuolto.

Tarkastukseen osallistuvat: kouluterveydenhuolto, työterveyshuolto työsuojeluvaltuutettu, koulun rehtori/johtaja, koulun henkilöstön edustaja.

➤ **Työsuojelutarkastus**

Tarkastuksen suorittaa aluehallintoviraston työsuojelutarkastaja.

Tarkastuksessa ovat läsnä tekninen virasto, työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu, rehtori ja henkilöstön edustaja.

Tarkastuksessa esitetään työterveyshuollon työpaikkaselvitys, vaarojen arviointi, kemikaaliluettelo ja atex -asiakirjat.

6. Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen liite

Simon kunnassa on laadittu **poissaolomalli**, joka ohjaa koulujemme henkilöstöä poissaoloihin puuttumisessa sekä oppilaat tukemisessa. (liite2)

Simon koulussa ja lukiossa oppilaan poissaoloja seurataan Wilmassa. Huoltajan on mahdollista seurata oppilaan koulutyöskentelyn sujumista Wilmasta. Järjestelmän avulla huoltajat ja opettajat voivat pitää yhteyttä mm. pikaviesteillä. Jos oppilas joutuu olemaan poissa koulusta, vanhempien tulee ilmoittaa poissaolosta samana päivänä esim. puhelimitse, tekstiviestinä tai Wilma-viestinä luokanopettajalle. On kuitenkin hyvä muistaa, että opettajiin saa yhteyden myös perinteisin yhteydenpitovälinein. Kiireellisissä tilanteissa suosittelemme huoltajaa soittamaan koululle.

Lomamatkat tulee pyrkiä sijoittamaan koulujen loma-aikoihin. Ennalta tiedossa oleviin poissaoloihin tulee pyytää lupa etukäteen. Luokanopettaja voi myöntää luvan enimmillään kolme (3) päivää kestäviin lomiin. Pidempiin lomiin lupa tulee anoa kirjallisesti. 4–14 pv kestävät lomat anotaan rehtorilta ja pidemmät lomat sivistystoimenjohtajalta.

Jokainen opettaja seuraa oppilaiden poissaoloja oppitunneittain. Poissaolotiedot siirretään mahdollisimman pian oppitunnin tai useamman oppitunnin muodostaman yhtenäisen

rupeaman jälkeen Wilmaan. Mikäli oppilaan poissaolot keskittyvät samoille viikonpäiville tai saman aineen tunneille, tulee asiaan puuttua hyvissä ajoin.

Poissaolojen ennaltaehkäisy

Oppilaan viihtyminen ja hyvinvointi koulussa on edellytys hänen oppimiselleen, kasvulleen ja kehitykselleen. Samalla se osaltaan ehkäisee oppilaan turhia poissaoloja koulusta. Viihtymistä lisätään myös vahvistamalla oppilaiden osallisuutta koulun toiminnoissa. Oppilaan hyvinvointia koulussa edistetään kehittämällä koulun olosuhteita ja koulussa toimivien henkilöiden sosiaalisia suhteita, lisäämällä kaikkien mahdollisuuksia itsensä toteuttamiseen sekä kiinnittämällä erityistä huomiota kaikkien terveyteen.

Koulun sosiaalisia suhteita kehitetään toisaalta parantamalla opettaja-opettajasuhteita, opettaja-oppilassuhteita ja oppilas-oppilassuhteita sekä kiinnittämällä huomiota opetusryhmien toimintaan. Uudet luokat ryhmytetään heti syyslukukauden alussa. Yläkoulun osalta tämä tapahtuu yhteistyössä nuorisotoimen ja muiden toimijoiden kanssa. Oppilaille järjestetään Mennään seiskalle- päivät kuudennella luokalla sekä ryhmäytyspäivä 7. luokalla. Luokanvalvojat järjestävät ryhmäytyksen yhteistyössä kuraattorin ja eri yhdistysten toimijoiden kanssa.

Oppilaalle annetaan mahdollisuudet opiskella omien taitojensa ja kykyjensä mukaisesti. Hänelle annetaan palautetta ja häntä kannustetaan ja rohkaistaan niin, että hän kokee itsensä ja työnsä koulussa arvostetuksi. Oppilasta ohjataan kehittämään omaa opiskelutaitoaan kaikkien opettajien ja avustajien toimesta. Koulun arjesta poikkeavissa tapahtumissa, teemoissa ja kilpailuissa annetaan onnistumisen kokemisen mahdollisuuksia myös niille oppilaille, joille normaali koulutyö on vähemmän palkitsevaa.

7. Tapaturmat

Koulutapaturmia ehkäistään kartoittamalla riskit ja vaaranpaikat sisätiloissa, koulupihoilla ja koulumatkoilla. Tapaturmien ennaltaehkäisy on kaikkien koulussa työskentelevien tehtävä ja ilmi tulleista vaaranpaikoista tulee olla välittömästi yhteydessä rehtoriin tai työturvallisuustavastaavaan. Ympäristön turvallisuutta on hyvä tarkastella myös erilaisten käyttäjien ja erilaisen toiminnan näkökulmasta. Tapaturmien ehkäisemiseksi on laadittu riskiarviointi, joka päivitetään säännöllisesti. Koulun kriisisuunnitelmassa on nimetty ensiaputaitoiset työntekijät ja heidän ensiaputaitonsa pidetään ajan tasalla.

- Hoitoa tarvitseva oppilas ohjataan kouluterveydenhoitajalle/terveysasemalle tai vakavissa tapauksissa tilataan ambulanssi. Tapaturman sattuessa ollaan yhteydessä oppilaan huoltajaan.

Koululla on vakuutus, joka korvaa koulutapaturmasta aiheutuvat kulut. Koulutapaturmasta ilmoitetaan aina myös koulusihteerille, joka tekee tapaturmailmoituksen vakuutusyhtiöön.

8. Tupakkatuotteet ja päihteet

Ennaltaehkäisy

Koulu on lasten ja nuorten aluetta ja toiminnassa pyritään kaikin tavoin vahvistamaan päihteetöntä, tupakatonta ja nuuskatonta elämäntapaa. Koulun henkilökunta pyrkii omalla toiminnallaan antamaan myönteisiä terveen elämän malleja ja puuttuu viipymättä havaittuihin kokeiluihin ja väärinkäytöksiin. Kouluterveydenhuollon ja yhteisöllisen oppilashuollon tärkeä tehtävä on ennaltaehkäistä oppilaan päihteidenkäyttöä ja havaita psyykkiset ja sosiaaliset riskitekijät varhain, jolloin niihin puuttuminen on helpompaa ja tuottaa tulosta.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus saada tietoa tupakasta ja päihteistä, niiden vaikutuksista ja vaaroista. Asiallinen valistus tuo parhaan tuloksen. Päihdetietoutta annetaan keskitetysti terveystiedossa, mutta aihe on esillä myös muiden oppiaineiden sisällöissä. Päihdeasiasta on hyvä keskustella oppilaiden kanssa myös silloin, kun he haluavat ottaa sen esille tai kun aihe on esillä esimerkiksi julkisessa keskustelussa.

Yhteistyö vanhempien kanssa on päihdetyössä erityisen tärkeää. Koulun vanhempainilloissa ja vanhempien tapaamisissa voi varata aikaa avoimelle keskustelulle nuoren kehityksestä, perhe-elämästä, vapaa-ajanvietosta ja päihdekysymyksistä. Nivelvaiheessa luokanopettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja ja luokanvalvoja tekevät yhteistyötä ja ottavat päihdeasian esille oppilaiden kanssa.

Päihteiden käytön tunnistaminen

Päihteiden käyttöön ei ole olemassa yhtä selvää tuntomerkkiä, mutta joitakin oireita tai muutoksia havaittaessa on syytä epäillä päihteiden käyttöä. Monet tunnusmerkit ovat normaaleja murrosikäisen kehitykseen liittyviä tai ne voivat liittyä mielenterveyden häiriöihin. Seuraavassa on tunnusmerkkejä, joihin kannattaa kiinnittää huomiota, kun huoli herää.

Tunnusmerkkejä

- Käyttäytymisen muutos; välinpitämättömyys, eristyneisyys, katsekontaktin välttely, valehtelu, sepittäminen ja aikuisen harhauttaminen, lyhytjännitteisyys, äkilliset mielialan vaihtelut, alkoholi- tai huumeslangin ilmaantuminen puheeseen, päihteiden käytön puolustelu.

- Ulkoisen olemuksen muutos; vaateustyylin ylikorostaminen tai epäsiisti olemus, haju, laajentuneet silmäterät tai verestävät silmänvalkuaiset, vapina, hikoilu, pälyily, tokkuraisuus, selittämätön laihtuminen tai lihominen
- Koulunkäynnin muutos; poissaolot lisääntyvät, aamu- ja maanantaipoissaoloja, heikentynyt koulumenestys ja kiinnostus koulunkäyntiin, oppimisvaikeudet
- Kaveripiirin ja harrastusten muutos.
- Lisääntynyt rahantarve, tavarat, joiden alkuperä selittämätön, käyttöön viittavat esineet tai aineet.

Jokaisen koulussa toimivan aikuisen velvollisuus on selvittää tunnusmerkkien perusteella heränneen huolen aiheellisuus.

Peruseriaatteen:

- aikuisen velvollisuus on toimia
- alle 18-vuotiaan tupakoinnista, nuuskaamisesta ja päihteidenkäytöstä ilmoitetaan kotiin ja tehdään lastensuojeluilmoitus.
- mikäli lapsi on ilmeisen lastensuojelun tarpeessa, on tehtävä lastensuojeluilmoitus

9. Suunnitelma kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteiden varalle

Ristiriidat ja erimielisyydet ovat väistämätön osa inhimillistä vuorovaikutusta ikään katsomatta. Kaikki koulussa esiintyvä aggressiivinen käyttäytyminen ei ole varsinaisesti kiusaamista, mutta kaikki tilanteet käsitellään välittömästi aikuisten toimesta yhdessä oppilaiden kanssa sovun palauttamiseksi. Kiusaamisen ehkäiseminen on kodin ja koulun yhteinen ponnistus. Sosiaaliset tunnetaidot ja kanssakäymisen mallit voidaan oppia vain kohtaamisissa muiden ihmisten kanssa sekä kotona että koulussa. Kaikkien aikuisten antama malli siitä, miten toimitaan ihmissuhteissa, vaikuttaa vahvasti lapseen. Kiusaamista ehkäistään ensisijaisesti yhteisöllisen oppilashuollon toiminnalla. Yhteisöllisyyden, tasavertaisuuden ja osallisuuden vahvistaminen on ensiarvoisen tärkeää.

Kiusaamisella tarkoitetaan tahallista ja toistuvaa sanallista tai fyysistä kielteistä toimintaa, joka kohdistuu samaan henkilöön tai ryhmään. Kiusaaminen voi olla suoraa ja helposti havaittavaa esimerkiksi lyöminen, potkiminen, toisen tavaroiden vieminen, ilmeily, uhkailu ja nimitely. Epäsuora kiusaaminen on esimerkiksi juurujen levittämistä, selän takana puhumista, kaverisuhteiden pilaamista ja ryhmästä pois jättämistä ja ulkopuolisen voi olla hankala havaita sitä. Netin kautta tapahtuva kiusaaminen tuo kiusaamisen myös vapaa-ajalle.

Kiusaamiselle on ominaista kiusaajan ja kiusatun välinen voimasuhteiden epätasapaino ja kiusattu on yleensä jollakin tavalla heikommassa asemassa. Kiusaaminen on aina vakavaa toisen oikeuksien loukkaamista ja ihmisarvon alentamista.

Syksyisin koulun alettua ja aina tarpeen vaatiessa kiusaamista käsitellään luokissa yleisellä tasolla monipuolisesti. Oppilaiden kanssa keskustellaan kiusaamisesta ja siitä, miltä se tuntuu ja miten se voidaan ehkäistä. Joskus voi olla tarpeen kerrata, mitä kiusaaminen on, ettei kukaan tule kiusanneeksi ajattelemattomuuttaan. Koulussa pidetään KiVa-koulun oppitunteja, joissa käsitellään kiusaamista sekä sen ehkäisemistä sekä tunnetaitoja.

Kiusaamisesta ja syrjinnästä keskustellaan henkilökunnan yhteisissä kokouksissa. Yhteisöllisen oppilashuollon periaatteiden mukaisesti kiusaamiseen puuttuminen tai siitä kertominen on koko koulun henkilökunnan tehtävä. Kiusaaminen on teemana kaikkien luokkien vanhempainilloissa ja se on hyvä ottaa esille myös vanhempien tapaamisissa. Kiusaamista ehkäistään järjestämällä esim. toimintapäiviä yhteishengen kohottamiseksi ja osallisuuden lisäämiseksi. Koulun kaikissa luokissa pidetään vuosittain hyvinvointikartoitus.

9.1 Kiusaamiseen puuttuminen ja sen ennaltaehkäisy Simon koulussa

Simon koulu on KiVa-koulu, joka noudattaa KiVa-kouluohjelman toimintaperiaatteita. Koulussa vallitsee nollatoleranssi kiusaamiseen suhtautumisessa. Koulun hyvä ja turvallinen ilmapiiri ja selkeät toimintatavat luovat pohjan hyvälle koulupäivälle.

KiVa-tiimi:

Tanja Nousiainen

Hanna Tikka

Luokanvalvoja

Toimenpiteet koulussa:

- Koordinointi kouluissa, yhteisöllinen oppilashuolto
- Oppitunnit ja KiVa-teemat
- Yhteistyö vanhempien kanssa
- Oppilas- ja henkilökuntakysely
- Julisteet; välituntivalvojen huomioliivit

Kohdennetut toimenpiteet:

- Otetaan käyttöön kiusaamisen tullessa ilmi
- KiVa-tiimin ja luokanopettajan järjestämät selvittämiskeskustelut

Kiusaamisen selvittelyn kulku:

Koulumme noudattaa KiVa-koulun toimintaperiaatteita, jota täydennetään tarvittaessa viranomaisyhteistyöllä. Kun koulun henkilökuntaan kuuluva saa ilmoituksen kiusaamisesta, selvittää hän luokanopettajan tai luokanvalvojan kanssa tilanteen keskustellen kiusaamiseen liittyvien henkilöiden kanssa tavoitteena lopettaa kiusaaminen välittömästi. Keskustelu kirjataan ylös KiVa-lomakkeeseen. Kotiin ollaan aina yhteydessä.

Mikäli kyseessä on jatkuva kiusaaminen ja /tai kiusaaminen toistuu, käsitellään kiusaaminen koulumme KiVa-tiimissä. Tiimi koostuu luokanopettajan tai luokanvalvojan lisäksi erityisopettajasta, joka toimii KiVa-tiimin vetäjänä. Myös kuraattori voi olla osa KiVa-tiimiä. Oppilaita kuullaan vaiheittain ja keskustelun jälkeen sovitaan seurantapalaveri. Tarkoituksena on seurata tilannetta säännöllisesti, jotta kiusaamisen voidaan todeta loppuneen. Keskusteluista tehdään muistiot. Mikäli kiusaaminen jatkuu, tiimiä laajennetaan rehtorilla ja lopulta huoltajilla. Tästä eteen päin tilanteesta riippuen mukaan voidaan kutsua myös poliisi, lastensuojelu ja mahdollisesti Lapin sovittelutoimisto.

Kiusaamisesta voi olla helpompi puhua kotona kuin koulussa, joten myös vanhempien on tärkeää tietää toimintatavat ongelmien ilmaantuessa. Vanhempien on hyvä toimia kiusaamisen ehkäisemiseksi seuraavasti:

- Keskustele kotona kiusaamisesta vaikka tuntuisi siltä, ettei asia kosketa perhettänne.
- Huomioi, että kiusaaminen koskettaa aina koko ryhmää.
- Ota lapsen kertomus kiusaamisesta vakavasti.
- Kuuntele ja kysele millaiset kaverisuhteet lapsellasi on.
- Tutustu lapsesi netinkäyttöön.
- Muistathan, että omat asenteesi tarttuvat myös lapseen.
- Tutustu koulun toimintamalliin kiusaamisen ehkäisemiseksi ja kiusaamiseen puuttumiseksi.
- Pyri yhteistyöhön muiden vanhempien kanssa.
- Ilmoita aina opettajalle tietoosi tulleesta kiusaamisesta, muuten asiaan ei voida puuttua.

9.2 Simon lukion suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Simon lukion opetussuunnitelmassa paikallisessa linjauksissa on lukion suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Koulukiusaamisella tarkoitetaan yhteen opiskelijaan kohdistuvaa toistuvaa, jatkuvaa ja systemaattista henkistä tai fyysistä väkivaltaa, joka voi ilmetä käsiksi käymisenä, ilkuntana, solvauksena, pelotteluna, ahdisteluna, kiristämisenä, eristämisenä jne., joka on tavanomaisen kiusoittelun ylittävää toimintaa.

Kiusaamistilanteissa toimitaan seuraavasti:

- kiusaamiseen puututaan heti
- asia selvitetään sekä kiusatun että kiusaajan näkökulmasta
- sovitaan kiusaamisen lopettamisesta välittömästi
- suoritetaan tehostettua valvontaa, onko kiusaaminen loppunut
- tapahtumat ja toimenpiteet kirjataan
- mikäli kiusaaminen jatkuu, pyydetään huoltajia koululle yhteiseen neuvonpitoon, mitä asian suhteen on tehtävä
- tarvittaessa otetaan yhteyttä myös muihin viranomaisiin, esimerkiksi poliisiin
- seurataan sovittujen toimenpiteiden toteutumista.

[\(LOPS2021\)](#)

10. Väkivalta- ja häirintätilanteet

Väkivalta- ja uhkatilanteet ovat viime vuosina lisääntyneet koulumaailmassa kovasti. Aikuisten tehtävä on tunnistaa erilaiset väkivaltatilanteet ja puuttua niihin. Simon kunnassa on laadittu kriisisuunnitelma, joka ohjaa henkilökuntaa toimimaan oikean erilaisissa uhkatilanteissa. Kriisisuunnitelma käydään läpi henkilökunnan kanssa vuosittain. Koulupoliisi on laatinut myös koululle ohjeen väkivaltatilanteiden käsittelyyn (liite2)

Koulussa tapahtuvaa väkivaltaa ja häirintää käsitellään koulukiusaamisena, mutta käsittely ohjautuu myös lastensuojelulle sekä koulupoliisille. Akuutissa tilanteessa tulee kutsua poliisi paikalle. Huoltajilla on oikeus tehdä rikosilmoitus asiasta.

Lastensuojelulain 25§:n mukaan velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen koskettaa laajasti lasten kanssa työskenteleviä henkilöitä, jotka tehtävässään saavat tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat tekijät tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei saa viivästyttää delegoimalla ilmoituksen tekemistä esimerkiksi esimiehelle. Ilmoituksen tekemiseen on velvoitettu se henkilö, joka on saanut tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta.

10.1 Väkivallan muodot

Väkivalta on rikos ja sillä on monet kasvot. Se voi ilmetä fyysisenä, seksuaalisena, kemiallisena, psyykkisenä, rakenteellisena tai sosioekonomisena väkivaltana. Myös väkivallalla uhkaaminen on rikos.

Fyysinen väkivalta

Aktiivinen fyysinen väkivalta voi olla lyömistä, potkimista, palovamman tuottamista, hiuksista repimistä tai kuristamista. Pahimmillaan pahoinpitely johtaa kuolemaan. Perheväkivallan osalta passiivinen fyysinen väkivalta on hoidon laiminlyöntiä, esimerkiksi kun lapselle ei anneta ruokaa koko viikonloppuna, hän joutuu jatkuvasti olemaan yksin kotona tai hänet suljetaan pimeään komeroon.

Lasten seksuaalinen riisto

Lapsen seksuaalisella riistolla tarkoitetaan kaikkia niitä ilmiöitä, jotka loukkaavat lapsen seksuaalista koskemattomuutta. On syytä korostaa, ettei lapsen seksuaaliseen riistoon pidä sekoittaa vanhempien osoittamaa tavanomaista hellyyttä lapsiaan kohtaan, kuten suukottelua ja hyväilyjä. Siihen ei liity seksuaaliselle hyväksikäytölle tunnusomaista salailua ja häpeää, eikä aikuinen tavoittele sillä seksuaalista mielihyvää.

Vaikka seksuaaliseen riistoon kuuluvat rikokset tapahtuvat tavallisesti kouluajan ulkopuolella, voi joitakin lapsen seksuaaliseen riistoon kuuluvia asioita tapahtua myös kodin valvonnan ulottumattomissa tai jopa kouluaikana.

- Pahoinpitely, joka kohdistuu lapsen sukupuolielimiin.
- Raiskaus (pakottaminen sukupuoliyhteyteen)
- Sukupuoliyhteys tai sen yritys alle 16-vuotiaan lapsen kanssa.
- Lapsen johdattaminen ikää ja kehitystasoa vastaamattomaan seksuaalikäyttäytymiseen.
- Lapsen altistaminen ikään ja kehitystasoon soveltumattomille seksuaalisille ärsykeille esim. näyttämällä hänelle pornofilmejä tai -lehtiä.
- Lapsipornografia ja lapsen käyttäminen esiintyjänä epäsiiveellisissä julkaisuissa, vakokuvissa, videoissa tai tilaisuuksissa.
- Netin kautta tapahtuva häirintä.

Kemiallinen väkivalta

Aktiivista kemiallista väkivaltaa on esimerkiksi päihteiden tai tarpeettomien lääkeaineiden/ainesten antaminen. Passiivista kemiallista väkivaltaa on, ettei lapselle anneta hänen tarvitsemaansa lääkkeitä tai ettei hänen tarvitsemaansa ruokavaliota noudateta. Lääkkeitä saatetaan jättää huolimattomasti lasten ulottuville.

Psyykinen väkivalta

Aktiiviseksi psyykkiseksi väkivallaksi voidaan kutsua sitä, että lasta jatkuvasti moititaan, pelotellaan, nöyrytetään tai pilkataan. Hänen tekemisiään ja ajatuksiaan ei hyväksytä eikä ymmärretä, häntä nimitellään ja puhutellaan halveksivasti. Tällaisen kaltoin kohtelun vaikutukset lapsen kehitykseen ovat varsin tuhoisia. Passiivista psyykkistä väkivaltaa on lapsen jättäminen täysin huomiotta. On "näkyttömiä lapsia", joilla ei ole paikkaa edes omassa perheessään,

ei ehkä edes omaa vuotta. Lapsella tai hänen teoillaan ei nähdä mitään arvoa, hänen saavutuksiaan väheksytään, hänen mielipidettään ei kysytä.

Rakenteellinen väkivalta

Aktiivista rakenteellista väkivaltaa on hierarkkisuus, kun joillain ihmisillä tai ryhmillä on oikeus määrällä ja alistaa muita heidän tarpeistaan, tunteistaan ja oikeuksistaan piittaamatta. Tällaista tapahtuu jatkuvasti kaikkialla yhteiskunnassa, kodeissa, työpaikoilla ja erilaisissa yhteisöissä. Lapsiin kohdistuvana passiivisena rakenteellisena väkivaltana voidaan pitää yhteiskunnassa sellaisia säädöksiä, käytäntöjä ja normeja, joissa ei oteta huomioon lapsen oikeuksia ja kehitysmahdollisuuksia.

Sosioekonominen väkivalta

Sosioekonomista väkivaltaa on esimerkiksi se, että lapset kiristävät toisiltaan rahaa, likaavat vaatteita ja koulukirjoja, rikkovat polkupyörän ja estävät kotiin menon. Passiiviseksi sosioekonomiseksi väkivallaksi voidaan kutsua heitteillejättöä, kun avuttomalle ihmiselle ei järjestetä asuntoa ja toimeentulomahdollisuuksia.

(lähde thl.fi)

10.2 Väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisy

Koulun toimintakulttuuri painottaa toisen ihmisen arvostusta, kunnioitusta sekä psyykkistä ja fyysistä koskemattomuutta. Kiusaamista, väkivaltaa ja sillä uhkailua ei hyväksytä missään tilanteissa eikä kenenkään osalta. Poliisin pitämällä laillisuuskasvatustunneilla selvitetään väkivallan ja pahoinpitelyn käsitteitä, tekojen seurauksia jne.

Henkilökuntaan kohdistuvasta väkivallasta tai väkivallan uhkasta ilmoitetaan esimiehelle sekä kirjallisesti myös palvelualueen päällikölle, työsuojeluvaltuutetulle ja työsuojelupäällikölle uhka- ja väkivaltatilanteiden ilmoituslomakkeella. Ulkopuolisen henkilön aiheuttama väkivalta tai väkivallan uhka ilmoitetaan aina poliisiviranomaiselle.

10.3 Valvonta

Koulun arjessa oppituntien ulkopuoliset tilanteet ovat otollisimpia väkivallan syntymiselle. Valvonta eri tilanteissa on erityisen tärkeää, jotta väkivaltaan johtaviin tapahtumiin voidaan puuttua heti alkuvaiheessa. Ennen koulupäivää, välitunneilla ja koulupäivän jälkeen opettajat ja koulunkäyntiavustajat valvovat vuorolistan mukaan oppilaiden toimintaa sekä käytävillä että piha-alueella.

Epäilyttävistä vieraista ilmoitetaan heti rehtorille tai vararehtorille. Päihtyneenä koulualueelle tullut ohjataan vähintään kahden henkilökuntaan kuuluvan toimesta pois koulualueelta.

Mikäli päihtyneenä tai ilmeisesti huumausaineiden vaikutuksen alaisena oleva vieras henkilö käyttäytyy uhkaavasti, hälytetään poliisi.

10.4 Väkivallan tunnistaminen

Henkilökunnan tulee tunnistaa väkivaltaa ennakoivia piirteitä henkilöissä ja heidän viestinnässään. Merkit voivat olla esimerkiksi seuraavia:

- vihan hallinnan ongelmat ja muiden syyttely
- muutokset käytöksessä
- kiinnostus väkivaltaan ja sitä sisältävään mediaan ja musiikkiin
- uhkauksen vuotaminen, tihkuminen ("leakage"); vuotaminen on yksi tärkeimmistä tulevasta väkivallanteosta kertovista vihjeistä.

Vuotamisella tarkoitetaan sitä, että joku tarkoituksellisesti tai vahingossa paljastaa tunteitaan, ajatuksiaan, fantasioitaan, asenteitaan tai aikomuksiaan, jotka ennakoivat väkivallantekoa. Keskeistä on, että väkivalta tuntuu olevan jollain tavoin läsnä kaikessa henkilön toiminnassa ja viestinnässä. Vuotamiseen voi kuulua hienovaraisia uhkauksia, kerskumista, vihjailua, ennusteita ja "viimeisiä aikarajoja".

Väkivallanteon ennusmerkkejä voidaan kertoa keskusteluissa ja huulenheitossa sekä kirjoittaa tarinoin, ainekirjoituksiin, päiväkirjamerkintöihin, runoihin, kirjeisiin ja lauluihin. Niitä voidaan piirtää piirustuksiin, piilottaa "rallatuksiin", tatuoida ja videoida.

Ennakoivat merkit voivat olla myös epätoivoinen avunpyyntö.

- muutokset koulumenestyksessä tai sitoutumisessa koulutyöhön
- merkit masennuksesta
- ulkopuolisuuden ja paremmuuden tunne sekä empatian puute
- huomionhakuisuus
- huonot yleiset sopeutumistaidot
- heikko turhautumiensietokyky
- tunne epäoikeudenmukaisesta kohtelusta
- narsistiset piirteet ja vääristynyt käsitys omista oikeuksista
- suvaitsemattomuus
- negatiiviset roolimallit
- seurustelusuhteen puuttuminen tai epäonnistuminen.

Opetushallituksen suosituksia perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen:

- Oppilaita ja huoltajia tulisi informoida siitä, että oppilaiden pitää aina kertoa havaitsemansa uhkaukset koulun henkilökunnalle.
- Oppilaita rohkaistaan kertomaan koulun henkilökunnalle, jos he huomaavat jonkun ilmaisevan puheessaan, kirjoituksissaan tai muutoin väkivallanteon aikeita tai kouluväkivallan ihannointia.
- Jos oppilas tekee uhkauksia, niistä kerrotaan aina hänen huoltajilleen.
- Kouluihin tulee nimetä turvahenkilöstö, joka koulutetaan käsittelemään ja arvioimaan kouluun kohdistuvia uhkauksia.
- Perustetaan säännöllisesti kokoontuvia paikallisia viranomaistyöryhmiä ja lisätään koulujen, poliisin ja muiden viranomaisten yhteistyötä.

(Opetushallitus, 2022)

11. Kurinpito

Koulussamme noudatetaan perusopetuslainmukaista Simon kunnan koulujen kurinpitosuunnitelmaa. Kurinpidollisissa toimenpiteissä tulee huomioida oppilaan oikeus oppilashuoltoon. (Liite 3)